

Nur şəhərinin sakinləri mehriban ailəni xatırladır

Qədim tarixi İpək yolu üzərində yerləşən Azərbaycan müxtəlif sivilizasiyaların qovuşduğu məkan olaraq əsrlər boyu milli-mədəni rəngarənglik mühitinin formalaşdığı, ayrı-ayrı millətlərin nümayəndələrinin sülh, əmin-amanlıq, qarşılıqlı anlaşma və dialoq şəraitində yaşadığı diyar kimi mövcuddur.

Bu gün Azərbaycanda etnik-dini durum sabit vəziyyətdədir, sivilizasiyalararası və mədəniyyətlərarası dialoq, çoxəsrlik ənənələrə malik tolerantlıq mühiti, ayrı-ayrı dinlər və etiqadlar arasında qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan əməkdaşlıq münasibətləri hökm sürür. Ölkə rəhbəri dövlət-din münasibətlərinə xüsusi həssaslıqla yanaşı, zəngin multikulturalizm ənənələrinin qorunub saxlanması, təbliği və təşviqi istiqamətində dövlət siyasəti həyata keçirir.

Multikulturalizm Azərbaycan xalqının həyat tərzinə, gündəlik yaşayışına çevrilib. Çünki biz hər gün bu münasibəti başqalarına göstəririk. Tolerantlıq, multikulturalizm Azərbaycanın dövlət siyasəti olmaqla yanaşı, həm də cəmiyyətin daxilinə siyahıya gətirilən, əsrlərdən bəri qanında, canında daşdığı mənəvi məsələdir.

Prezident İlham Əliyev əsası ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan bu siyasəti uğurla davam etdirir. Azərbaycan öz həyatını multikultural dəyərlər olmadan təsəvvür etmir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev qeyd edir ki, "multikulturalizm ənənələri Azərbaycanda əsrlər boyu həmişə mövcud olub. Sadəcə, müxtəlif cür adlanıb, lakin mahiyyəti dəyişməyib".

Bu gün Azərbaycanın həqiqətləri, xoş niyyəti dünyaya multikulturalizm vasitəsi ilə təqdim edilir. Ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən yaradılan Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi bu sahədə atılan vacib və

əhəmiyyətli addımlardan biridir. Bu mərkəzin əsas istiqamətlərindən biri "Azərbaycan multikulturalizmi" anlayışını dünya ictimaiyyətinə çatdırmaqdır.

Bu gün "Azərbaycan multikulturalizmi" bir fənn kimi də avropalıları özünə cəlb edir. "Azərbaycan multikulturalizmi" fənni Avropanın 13 ölkəsində, Azərbaycanın 28 universitetində tədris olunur. Bu fənni öyrənmək istəyənlərin sayı gündən-günə artır. Belə ki, belə bir fənnin ölkədaxili və dünya universitetlərində tədrisinin özü də multikultural təhlükəsizlik prinsiplərindən biridir.

Multikultural təhlükəsizlik prinsipləri Azərbaycan kimi kiçik, amma dərin kökə və tarixə malik ölkələr üçün digər təhlükəsizlik prinsipləri qədər vacib və zəruridir. Bu prinsiplər Azərbaycanda bərqərar olması isə vətəndaşlarımızın birgə səyi və əməyi nəticəsində mümkün olmuşdur. Kənar ideoloji müdaxilələrin qarşısının alınması, təxribat xarakterli meyllərin minimuma qədər zəifləməsi bu prinsiplərin həyata keçirilməsindən də asılıdır. Ulu öndərin dəqiqliklə göstərdiyi ideoloji hədəfə doğru irəlilədikdə dünya bizi daha yaxşı tanıyır, daha maraqla öyrənir.

Mədəni müxtəlifliyin qorunmasında vacib şərtlərdən biri bu işlə dövlətlə yanaşı, vətəndaş cəmiyyəti və onun fəaliyyətini dəstəkləyən qurumların da məşğul olmasıdır. Bunlardan Heydər Əliyev Fondu, Multikulturalizm Mərkəzi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondu və başqa təşkilatlar bu istiqamətdə real işlər görürlər.

Dövlət-din münasibətləri Azərbaycanda xüsusi yer tutur. Tolerantlıq ənənələrini qoruyub saxlamaq dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən biridir. Ölkəmizdə məscidlərin, katolik, pravoslav kilsələrin, sinaqoqların təmirini və tikintisini dövlət öz üzərinə götürür və bu sahədə heç bir

ayrı-seçkilik yoxdur. Hər bir insanın digər dinə hörməti öz dinindən bəsləyir və hər bir cəmiyyətin gücü onun dini və milli müxtəlifliyindədir.

Ölkəmizdə inkişaf edən multikultural dəyərlər bölgələrdə də inkişaf etməkdədir. Mingəçevir şəhərində də bu sahəyə diqqət böyükdür. Qədim tarixi köklərə malik olan Mingəçevirdə su elektrik stansiyasının tikintisinə bir çox millətlərin nümayəndələri cəlb edilmişlər. Uzun müddət keçməsinə baxmayaraq, həmin millətlərin nümayəndələri şəhərdə bu gün də yaşayırlar. 102 mindən çox əhalisi olan Mingəçevirdə rus, ləzgi, talış, avar, türk, tatar, ukraynalı, saxur, gürcü, kürd, yəhudi və digər millətlərin nümayəndələri mehriban şəkildə birgə yaşayırlar.

II Dünya müharibəsindən sonra əsir düşmüş almanların bir hissəsi Mingəçevirdə elektrik stansiyasının tikintisində, "Qarabağ" və "Şirvan" kanallarının çəkilişində yaxından iştirak etmişlər. 6000 nəfərdən çox alman mütəxəssisindən şəhərin salınmasında, arxitektura baxımından gözəl binaların tikintisində və küçələrin salınmasında istifadə edilmişdir. Tikintidə çalışan almanlar azərbaycanlılar tərəfindən həmişə qayğıyla əhatə olunmuş, heç bir təzyiqlə məruz qalmamışlar. Dünyasını dəyişən almanlar üçün şəhərin kənarında qəbiristanlıq salınmışdır. Həmin qəbiristanlıq müstəqillik illərində Alman-Azərbaycan cəmiyyəti tərəfindən təmir edilmiş, ətrafına çərbənd qurulmuş və yaşıllıq salınmışdır. 911 qəbir olan həmin qəbiristanlıq hazırda şəhər bələdiyyəsi tərəfindən qorunur və nəzarətdə saxlanılır.

Şəhərdə olan rus və digər millətlərin də qəbiristanlıqları bir abidə kimi qorunur.

"Sodrujestvo" cəmiyyətinin şəhər şöbəsi, "Rus icması" şəhərin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edir, tədbirlərin yaxından iştirakçısı olurlar.

Bu misallar göstərir ki, ictimai-siyasi quruluşundan asılı olmayaraq bütün dövrlərdə Azərbaycanda digər millətlərin nümayəndələrinə hörmətlə yanaşılmışdır. Bütün bunlar isə Azərbaycan dövlət başçısının dövlət-din münasibətlərinə, multikultural dəyərlərə, milli-mənəvi dəyərlərimizin inkişafına qayğısının bariz nümunəsidir. Ölkəmizdə, habelə bütün bölgələrdə diləndən, dinindən, etnik mənşəyindən asılı olmayaraq hər bir vətəndaş üçün demokratik-hüquqi və mədəni-mənəvi şərait yaradılmışdır.

Məhz bu multikultural tarixi şəraitdə əhalinin böyük əksəriyyətini təşkil edən azərbaycanlılar müxtəlif azsaylı xalqların, etnik və milli qrupların həyat tərzinə, məişətinə, adət və ənənəsinə hörmət edərək birgə yaşayış qaydalarına əməl etmiş və mehribanlıq şəraitində yaşamışlar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu məsələlərlə bağlı fikirlərini çox dəqiq ifadə etmişdir: "... Bütün siyasi proseslərdə, dinlərarası, millətlərarası münasibətlərdə daim dövlət dəstəyi olmalıdır. Azərbaycan dövlətinin bu məsələlərlə əlaqədar çox düşünülmüş siyasəti vardır və ölkəmizin hərtərəfli inkişafı məhz bu şəkildə mümkün ola bilər. Hər bir vətəndaş eyni hüquqlara malikdir. Biz bunu təkzə rəsmi qanunlarla yox, konstitusiyaya əl yox, gündəlik fəaliyyətlə hər gün təsdiq etməliyik. Elə etməliyik ki, ölkəmizdə yaşayan bütün vətəndaşlar dini və milli mənsubiyyətindən asılı olmayaraq özlərini tam hüquqlu vətəndaşlar kimi hiss etsinlər. Ölkəmizin ictimai, siyasi, iqtisadi həyatında fəal rol oynasınlar". Nur şəhəri Mingəçevirdə də bu siyasət uğurla həyata keçirilir.

Sahib ƏLİYEV,
Mingəçevir Şəhər İHB Aparatı
İctimai-siyasi və humanitar
məsələlər şöbəsi müdirinin
müavini, dini qurumlarla
işin təşkilatçısı